

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **M. S.**

skazanego za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 maja 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Małgorzaty Bednarek,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędzię Sądu Najwyższego Małgorzatę Bednarek od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. III KK 608/23.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego M. S. wniósł kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 czerwca 2023 r., sygn. akt IV Ka 69/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Sulęcinie z dnia 2 marca 2022 r., sygn. akt II K 459/21. Kasacja obrońcy skazanego została zarejestrowana w repertorium pod sygn. III KK 608/23 i zgodnie z kolejnością wpływu zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 18 grudnia 2023 r. sprawę przydzielono SSN Ryszardowi Witkowskiemu, który na wniosek obrońcy skazanego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2024 r. (KRI 341) został wyłączony od udziału w sprawie. Następnie zarządzeniem z dnia 31 stycznia

2024 r. sprawę przydzielono SSN Igorowi Zgolińskiemu, który na wniosek obrońcy skazanego postanowieniem z dnia 7 marca 2024 r. (KRI 378) został wyłączony od udziału w sprawie. Kolejnym zarządzeniem z dnia 11 marca 2024 r. sprawę przydzielono do referatu SSN Małgorzaty Bednarek.

We wniosku z dnia 19 marca 2024 r. obrońca skazanego, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., wniósł o wyłączenie SSN Małgorzaty Bednarek od udziału w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy. Uzasadniając wniosek obrońca wskazał, że zarówno ukształtowanie procedury powołania SSN Małgorzaty Bednarek na pełnione stanowisko na podstawie rekomendacji wydanej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., jak również okoliczności towarzyszące sposobowi wykonywania jej funkcji, implikują uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności w przedmiotowym postępowaniu, które uniemożliwiają obiektywne rozpoznanie sprawy i wywołują ryzyko wystąpienia uchybienia w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Wniosek ten w Izbie Karnej został zarejestrowany pod sygn. KRI 441 i zarządzeniem z dnia 4 kwietnia 2024 r. przydzielony do rozpoznania SSN Pawłowi Wilińskemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego M. S., oparty o przepis art. 41 § 1 k.p.k., zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z tym przepisem sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Okolicznością mogąca wywołać tę wątpliwość może być m.in. tryb powołania sędziego Sądu Najwyższego na urząd (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KK 206/21). Sąd Najwyższy ma zatem obowiązek wyłączyć sędziego także wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszych uchybień, a więc do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, co mogłoby skutkować m.in. odpowiedzialnością

odszkodowawczą Państwa (zob. np. postanowienie SN z dnia 11 kwietnia 2023 r., sygn. akt II KK 57/23 [KRI 155]).

Złożony przez obrońcę wniosek opiera się głównie na okolicznościach związanych z powołaniem Małgorzaty Bednarek na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), ale również sposobu jej postępowania po uzyskaniu awansu, który wskazuje na wysoki stopień zbliżenia z aktualnie urzędującymi organami władzy wykonawczej. Sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; uchwała Sądu Najwyższego w składzie połączonych 3 Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika natomiast, że tego rodzaju wady stwierdzone w postępowaniach nominacyjnych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą brane pod uwagę w podobnych skargach złożonych w przyszłości do Trybunału (por. m. in. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce; z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce i z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce).

Należy przy tym dodać, na co trafnie zwrócił uwagę także wnioskodawca, że brak gwarancji zachowania minimum standardu niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania dotyczy w szczególności sposób sędziów byłej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, a zatem również Małgorzaty Bednarek (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KK 206/21). Należy jedynie zasygnalizować, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał Izbę Dyscyplinarną za zależną od władzy politycznej, a tym samym przyjął, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa europejskiego (por. wyrok TSUE z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, przeciwko Polsce). W czasie orzekania w Izbie

Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego sędziowie okazywali lekceważenie wobec wiążącego polskie sądy orzecznictwa europejskiego (choćby poprzez rozpoznawanie spraw w okresie zawieszenia przez TSUE funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej – SSN Małgorzata Bednarek np. w dniu 15 grudnia 2021 r. w sprawie I DO 16/21).

Mając powyższe na uwadze, należało wyłączyć sędzię Małgorzatę Bednarek od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. III KK 608/23.

[PGW]

[ms]